

บทที่ 5

สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการขยายกำลังการผลิตโรงงานน้ำตาลทราย (ครั้งที่ 1) (ระยะดำเนินการ) ของบริษัท สหเรือ จำกัด ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2564 จำนวนทั้งหมด 14 หัวข้อ ได้แก่

1. มาตรการทั่วไป
2. พื้นที่สาธารณประโยชน์
3. พื้นที่ปลูกอ้อยและการส่งเสริมการปลูกอ้อย
4. คุณภาพอากาศ
5. เสียง
6. คุณภาพน้ำ
7. การใช้น้ำ
8. การคมนาคม
9. ระบบระบายน้ำ
10. การจัดการกากของเสีย
11. เศรษฐกิจ-สังคม
12. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
13. สาธารณสุขและสุขภาพ
14. สุนทรียภาพ

ทางโครงการสามารถปฏิบัติตามครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ยกเว้นดังต่อไปนี้

1. มาตรการที่ปฏิบัติได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพ

1.1 หัวข้อมาตรการ : พื้นที่ปลูกอ้อยและการส่งเสริมการปลูกอ้อย (การส่งเสริมการปลูกอ้อย)

รายละเอียดมาตรการ : ส่งเสริมและจัดทำระบบ Smart Farming โดยจัดทำแปลงสาธิตภายในพื้นที่โครงการประมาณ 100 ไร่ ก่อนขยายกำลังการผลิต เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มสัญญาได้เข้าศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ซึ่งนำหลักการปักดินและปลูกพืชบำรุงดิน การควบคุมแนวร่องของแทรกเตอร์ การใช้เครื่องจักรกลให้ถูกวิธี การไถพรวน การทิ้งใบอ้อยคลุมดิน และการใช้เทคโนโลยีในการติดตามตรวจสอบค่าต่างๆ เพื่อกำหนดการให้น้ำและปุ๋ย เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มสัญญาดำเนินการตามโครงการโดยกำหนดเป้าหมายให้ปีการผลิตปี พ.ศ. 2565/2566 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการร้อยละ 50 และเพิ่มขึ้นต่อเนื่องอย่างน้อยละ 3 ต่อปี

เหตุผล : ปัจจุบันโครงการมีจัดทำแปลงสาธิตภายในพื้นที่โครงการประมาณ 5 ไร่ โดยในแปลงสาธิตจัดให้มีแปลงอ้อยปลอดโรคเพาะจากเนื้อเยื่อจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ภาคที่ 4 จำนวน 1 แปลง เพื่อให้ชาวไร่ได้ศึกษาและเรียนรู้ทุกขั้นตอน ซึ่งในการดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตอ้อยนั้น ได้กำหนดขนาดรูปแบบ/ระยะห่างระหว่างร่องแถวการปลูกอ้อย โดยโครงการได้มีการจัดอบรม/สาธิตการใช้รถแทรกเตอร์ในการเตรียมปลูกแก่เกษตรกรกลุ่มสัญญา ซึ่งในการอบรมให้ความรู้ในการบำรุงอ้อยให้ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย โครงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่วิชาการเกษตรแต่ละเขตรับผิดชอบให้ความรู้ในการดูแล เช่น การบำรุงดิน,ระยะเวลาในการใส่ปุ๋ย และช่วงเวลาการตัดอ้อยที่เหมาะสม ทั้งนี้การจัดทำระบบ Smart Farming ปัจจุบัน (มกราคม-มิถุนายน 2564) อยู่ระหว่างวางแผนเพื่อจัดทำให้เป็นระบบที่เป็นรูปธรรม

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โครงการควรดำเนินการจัดทำ ระบบ Smart Farming ตามมาตรการกำหนด

1.2 หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำ (การกำกับดูแล)

รายละเอียดมาตรการ : ควบคุมคุณภาพน้ำจากการบำบัดน้ำเสียในบ่อสุดท้ายให้ได้ตามค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม และกรณีที่ต้องนำน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วมารดพื้นที่ปลูกอ้อยและการใช้รดพื้นที่สีเขียวของบริษัทฯ ต้องบำบัดให้ได้ตามเกณฑ์คุณภาพน้ำของกรมชลประทาน

เหตุผล : โครงการดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งจากบ่อ Holding pond ซึ่งเป็นบ่อสุดท้ายเป็นประจำทุกเดือน โดยผลการตรวจวัดระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2564 พบว่าส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งโรงงาน พ.ศ. 2560 และมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งในทางน้ำชลประทานตามคำสั่งกรมชลประทานที่ 18/2561 ซึ่งน้ำเสียที่บำบัดไม่ได้ตามเกณฑ์คุณภาพน้ำทิ้ง โครงการไม่นำมาใช้ประโยชน์ โดยจะนำน้ำดังกล่าวเข้าสู่บ่อ Holding pond 2 อย่างไรก็ตามโครงการไม่มีการระบายน้ำทิ้งดังกล่าวออกสู่ภายนอกโครงการแต่อย่างใด

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โครงการอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงและก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและจะมีการนำเสนอความก้าวหน้าในรายงานฉบับถัดไป

5.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการขยายกำลังการผลิตโรงงานน้ำตาลทราย (ครั้งที่ 1) (ระยะดำเนินการ) ของบริษัท สหเรือ จำกัด จำนวนทั้งหมด 12 หัวข้อ ได้แก่

1. คุณภาพอากาศ
2. ระดับเสียง
3. คุณภาพน้ำ
4. ทรัพยากรชีวภาพ
5. การใช้น้ำ
6. การจัดการของเสีย
7. การจัดการกากตะกอนหมักกรอง
8. คุณภาพดิน
9. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
10. สาธารณสุขและสุขภาพ
11. ระบบป้องกันอัคคีภัย
12. สังคม-เศรษฐกิจ

ทางโครงการสามารถปฏิบัติตามครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ และผลการตรวจวัดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานที่หน่วยงานราชการกำหนด ยกเว้นดังต่อไปนี้

1.ระดับเสียงโดยทั่วไป และระดับเสียงรบกวน

บริเวณริมรั้วโรงงานด้านทิศเหนือ ริมรั้วโรงงานด้านทิศใต้ ริมรั้วโรงงานด้านทิศตะวันออก ริมรั้วโรงงานด้านทิศตะวันตก บริเวณชุมชนบ้านป่าหวาย บริเวณชุมชนบ้านดาคำ และโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 20-27 กุมภาพันธ์ 2564 ผลการตรวจวัดค่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($L_{eq} 24 \text{ hr}$) และค่าระดับเสียงสูงสุด (L_{max}) พบว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 พ.ศ. 2540 เรื่องกำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดค่าระดับเสียงการรบกวน และระดับเสียงที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. 2548 และเมื่อนำระดับเสียงมาคำนวณค่าระดับการรบกวน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 29 เรื่องค่าระดับเสียงรบกวน พ.ศ. 2550 และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดค่าระดับเสียงรบกวน และระดับเสียงที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. 2548 ยกเว้นในบางช่วงเวลามีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

สาเหตุ : จากการตรวจสอบ พบว่า แหล่งกำเนิดเสียงของโครงการส่วนใหญ่มาจากกิจกรรมการทำงานในช่วงฤดูหีบอ้อย และกิจกรรมการก่อสร้างบริเวณพื้นที่ส่วนขยายของโครงการ เช่น กิจกรรมการใช้รถตัก/เกลี่ยขานอ้อย, การใช้เครนในงานก่อสร้าง รวมทั้งรถบรรทุกอ้อย/รถขนส่งวัสดุก่อสร้าง/รถยนต์ วิ่งเข้า-ออกภายในพื้นที่โครงการ ประกอบกับการทำงานของเครื่องจักรในเวลาเดียวกัน ทำให้มีค่าระดับเสียงสูง และบริเวณพื้นที่ชุมชน/โรงเรียน แหล่งกำเนิดเสียงอาจเกิดจากกิจกรรมภายในชุมชนและโรงเรียน รวมถึงการสัญจรของยานพาหนะบริเวณพื้นที่ชุมชนและโรงเรียน

2. คุณภาพน้ำผิวดิน

ปริมาณ TCB ห้วยมุกบริเวณจุดสูบน้ำใช้ของบริษัทฯ และด้านท้ายน้ำห่างจากบริเวณจุดสูบน้ำ 500 เมตร มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์มาตรฐาน : ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน; ประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4

สาเหตุ : อาจเนื่องจากห้วยมุกเป็นแหล่งน้ำที่ไหลผ่านพื้นที่เกษตรกรรมและบริเวณริมตลิ่งของห้วยมีวัชพืชปกคลุมปริมาณมาก ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ปริมาณมลสารมีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด อย่างไรก็ตามโครงการไม่มีการปล่อยน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกโครงการ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของโครงการไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำผิวดินบริเวณใกล้เคียงแต่อย่างใด

3.ระดับเสียงที่บุคคลสัมผัส (Noise Dose)

ค่า L_{max} ทุกจุดตรวจวัด มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตามกฎหมายกระทรวง (กระทรวงแรงงาน) กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. 2559

สาเหตุ : จากการตรวจสอบ พบว่า แหล่งกำเนิดเสียงมาจากการทำงานของเครื่อง และทางโครงการมีมาตรการลดผลกระทบ โดยการเคร่งครัดพนักงานในการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันเสียง ตลอดระยะเวลาปฏิบัติงาน, กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานของพนักงาน และระยะเวลาพักให้เหมาะสม เพื่อลดระยะเวลาสัมผัสเสียง และจัดให้มีมาตรการอนุรักษ์การได้ยิน

5.3 สรุปประเด็นหรือมาตรการที่ได้ปฏิบัติโดยปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาสามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์ หรือ มาตรการดังกล่าวไม่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติอีกต่อไป

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการขยายกำลังการผลิตโรงงานน้ำตาลทราย (ครั้งที่ 1) (ระยะดำเนินการ) ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2564 ทางโครงการไม่พบมาตรการที่ต้องดำเนินการดังกล่าว